

Министерство на земеделието и храните

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 11/2017)

София, 15 март 2017 г.

Съдържание

1	Външна търговия с основни земеделски култури.....	3
1.1	Зърнени и маслодайни култури	3
1.2	Плодове и зеленчуци.....	4
2	Цени	5
2.1	Зърнени и маслодайни култури	5
2.2	Плодове и зеленчуци.....	6

Забележка: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч. текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1 Външна търговия с основни земеделски култури

1.1 Зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури - пшеница, ечемик и рапица (пазарна година, стартираща през м. юли)

През последната седмица през Пристанище Варна¹ не е реализиран експорт на пшеница, ечемик и рапица. Въпреки това, общо за периода от началото на пазарната 2016/17 година до момента, износьт на пшеница през порта нараства с 10,5% на годишна база, до 1 538,8 хил. тона, а този на рапица – над три пъти, до 216,5 хил. тона. От друга страна, експортираното количество ечемик е с 86,2% под отчетеното за същия период на предходната маркетингова година.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	04.07.2015 – 12.03.2016	04.07.2016 – 12.03.2017	Изменение
пшеница	1 392 809	1 538 812	10,5%
ечемик	125 842	17 379	-86,2%
рапица	70 207	216 457	208,3%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

От началото на настоящата пазарна година до момента през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1, са изнесени 25,8 хил. тона пшеница и 6,5 хил. тона ечемик, а експорт на рапица все още не е реализиран.

По предварителни данни на НСИ (обхващащи цялата търговия със зърнени култури - по морски, речен и сухоземен път), през периода юли – декември 2016 г. от страната са изнесени общо 3 277,1 хил. тона пшеница, 236,7 хил. тона ечемик и 489,7 хил. тона рапица. Спрямо същия период на предходната година, експортът на пшеница и рапица нараства съответно с 41,5% и 104,2%, докато този на ечемик се свива с 36,1%.

Основни зърнени и маслодайни култури - царевица и слънчоглед (пазарна година, стартираща през м. септември)

През изминалата седмица износьт на слънчоглед през Пристанище Варна се активизира като са натоварени 20,1 хил. тона, докато експортът на царевица остава в застой. Общо за периода 01.09.2016 г. – 12.03.2017 г., износьт на царевица и слънчоглед през порта намалява съответно с 45,9% и 7,2% на годишна база.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	01.09.2015 – 12.03.2016	01.09.2016 – 12.03.2017	Изменение
царевица	353 465	191 336	-45,9%
слънчоглед	118 526	109 960	-7,2%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 50% от общия експорт на пшеница и царевица и около 30% от този на ечемик, слънчоглед и рапица.

От началото на 2016/17 пазарна година не е отчетен износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

По предварителни данни на НСИ, общият износ на царевица през периода септември – декември на пазарната 2016/17 година е в размер на 649,7 хил. тона, а този на слънчоглед – 246,9 хил. тона, съответно с 2,5% и 10,8% по-малко на годишна база.

Вносът на зърнени и маслодайни култури традиционно е ограничен, като от 01.07.2016 г. до 12.03.2017 г. не е осъществяван такъв през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас.

Данните на НСИ сочат, че за периода от началото на пазарната година до края на календарната 2016 г. вносът на посочените култури е както следва: пшеница – 13,9 хил. тона, ечемик – 12,7 хил. тона, рапица – 30,8 хил. тона, царевица – 9,2 хил. тона и слънчоглед – 116,6 хил. тона. Спрямо аналогичния период на 2015 г. при вноса на пшеница и царевица се наблюдава намаление, съответно с 5,4% и 38,1%, докато импорът на останалите наблюдавани култури нараства – слънчоглед - с 49,9%, ечемик – четири пъти и рапица – пет пъти. Въпреки отчетения значителен ръст при вноса на ечемик и рапица, в количествено отношение измененията са сравнително малки, съответно с 9,7 хил. тона и 25,2 хил. тона.

1.2 Плодове и зеленчуци

Според предварителни данни на НСИ, през 2016 г. вносът на пресни зеленчуци се задържа около миналогодишния (с едва 0,1% повече или 249 тона) и възлиза на 232,8 хил. тона, а този на пресни плодове нараства с 14,1%, до 264,6 хил. тона.

Най-значително увеличение при пресните зеленчуци през годината се наблюдава при доставките на домати – със 17,8% или 10,6 хил. тона, следван от този на краставици, моркови, тикви, марули, чесън и гъби – с между 3,5% (краставици) и 72,9% (гъби). Сред основните зеленчуци, намаление спрямо 2015 г. се отчита при на вноса на лук, пиперки, картофи, патладжани, праз и зеле, като измененията варират от 2,3% при лука до 28,9% при зелето.

Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци през 2016 г., сравнено с 2015 г., тона

Поток	Продукти	2015	2016	Изменение
Внос	пресни зеленчуци	232 555	232 804	0,1%
	пресни плодове	231 942	264 647	14,1%
Износ	пресни зеленчуци	19 802	32 782	65,6%
	пресни плодове	40 865	42 508	4,0%

Източник: данни на НСИ (предварителни данни за 2016 г.), обработени от МЗХ

Бележка: „пресни зеленчуци“ включва търговията по тарифни кодове от 07010000 до 07099990, а „пресни плодове“ – търговията по тарифни кодове от 08010000 до 08109075.

При пресните плодове водещ остава вносът на видове, които не се произвеждат в страната, като цитрусови плодове и банани. Увеличение на годишна база се наблюдава при

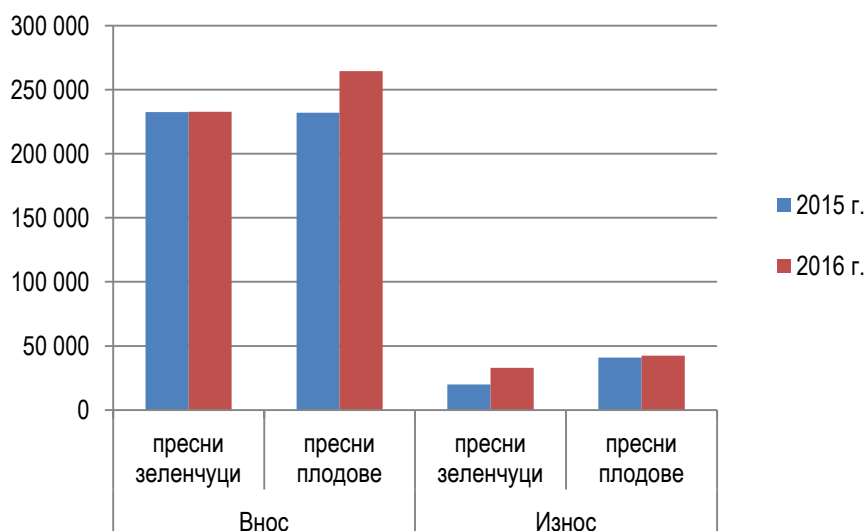
вноса на ябълки, дини, черупкови плодове, праскови, грозде, ягоди и кайсии – с между 6,5% при ябълките и 97,3% при кайсиите, а този на вишни – над два пъти. Същевременно, вносът на череши, пъпеши, сливи и малини намалява в рамките на 7,9% (череши) - 89,4% (малини).

През 2016 г. износът на пресни зеленчуци възлиза на 32,8 хил. тона, а този на пресни плодове – на 42,5 хил. тона, съответно с 65,6% и с 4% повече спрямо предходната година.

Основен принос за увеличение на общия износ на пресни зеленчуци на годишна база имат краставиците, гъбите и бобовите зеленчуци, чиито експорт нараства съответно с 4,2 хил. тона (61,7%), 1,9 хил. тона (над шест пъти) и 3,3 хил. тона (близо четиридесет пъти). Увеличение се отчита и при износа на зеле, пиперки, моркови, марули, тикви, лук и патладжани – с между 43,1% (зеле) и шест пъти (патладжани), а намаление – при този на домати, праз и картофи, в рамките на 1,8% - 91,5%.

Сред произвежданите в страната плодове, най-значително увеличение на износа през 2016 г. спрямо 2015 г. се наблюдава при ябълките, ягодите, крушите и малините – с между три (ябълки) и осем пъти (малини), а по-умерено – при гроздето, прасковите, дините и вишните – от 11,4% при гроздето до 48,2% при вишните. Същевременно, износът на кайсии, сливи, черупкови плодове, череши и пъпеши намалява в рамките на 4% (кайсии) - 89,6% (пъпеши).

Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци, тона

2 Цени

2.1 Зърнени и маслодайни култури

Към 08.03.2017 г. средните изкупни цени на слънчоглед и пшеница (фуражна и хлебна) отбелязват незначително повишение на седмична база, с между 0,1% и 1%, докато тази на рапицата се понижава с 1,9%. Средно за страната, ечемикът и царевицата се изкупуват на същите цени като предходната седмица.

**Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 08.03.2017 г.,
сравнено с предходната седмица и със същия период на 2016 г., лв./тон без ДДС**

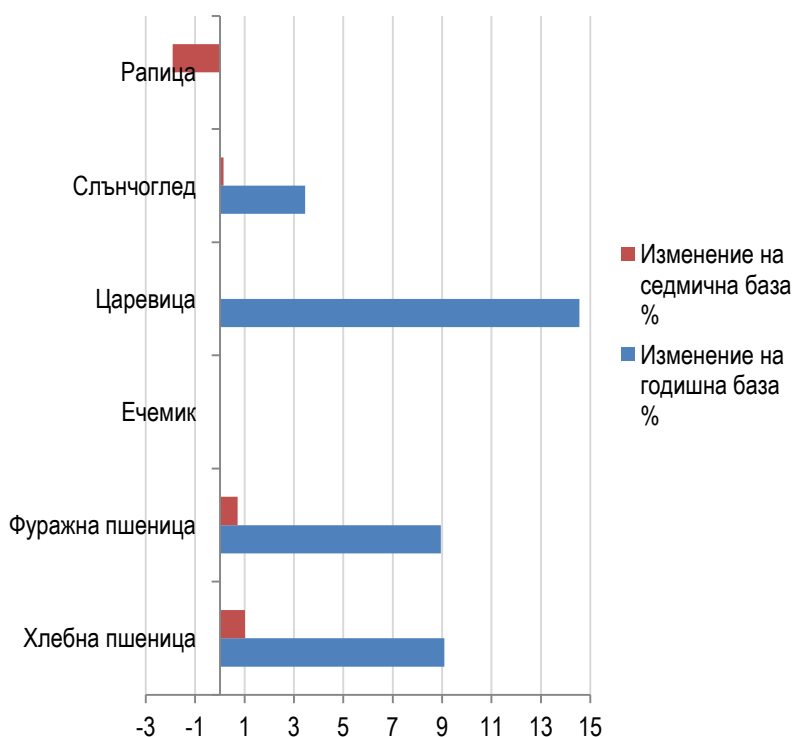
	09.03.2016	01.03.2017	08.03.2017	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	275	297	300	9,1	1,0
Фуражна пшеница	257	278	280	8,9	0,7
Ечемик	*	268	268	-	0,0
Царевица	261	299	299	14,6	0,0
Слънчоглед	665	687	688	3,5	0,1
Рапица	*	680	667	-	-1,9

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от МЗХ

* Няма данни

Изкупните цени на слънчоглед, рапица, фуражна и хлебна пшеница и царевица са с между 3,5% и 14,6% над нивата, отчетени по същото време на миналата година, като най-съществено повишение е налице при царевицата.

**Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към
08.03.2017 г.**

2.2 Плодове и зеленчуци

Към 10.03.2017 г. средните цени на едро на българските и вносните оранжерийни домати на тържищата в страната се повишават съответно с 2,9% и 5,4% спрямо предходната седмица, докато при тази на картофите се отчита понижение – с 1,5%. Средната цена на едро на ябълките остава на нивото от предходната седмица.

**Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 10.03.2017 г.,
сравнено с предходната седмица и със същия период на 2016 г., лв./кг**

	11.03.2016	02.03.2017	10.03.2017	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,60	0,68	0,67	11,7	-1,5
домати (оранжерийни, внос)	*	1,49	1,57	-	5,4
домати (оранжерийни)	1,90	2,04	2,10	10,5	2,9
пипер (зелен)	*	*	*	-	-
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-
череша	*	*	*	-	-
ябълки	1,05	1,35	1,35	28,6	0,0
праскови	*	*	*	-	-
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде (внос)	*	*	*	-	-

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от МЗХ

* Няма данни

В сравнение със същия период на 2016 г. се наблюдава значително поскъпване на българските оранжерийни домати, картофите и ябълките на тържищата в страната, като увеличението е с между 10,5% и 28,6%.

**Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци
към 10.03.2017 г.**

